

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на пів рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границею:

на пів рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише напередне застережене.

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймаються по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Жа жногі і благі літа!

(+) Нинішній день, день уродин нашого цїсаря Франц Йосифа, се торжественне сьвято всіх народів Австро-угорської монархії. Кожного року з нетапною радістю витають всі народи нашої монархії се сьвято і заносять вдячні та благальні молитви до Всевишнього, що позволив знов сьвітло обходити роковини в житю улюбленого і почитаного всіми Монарха, та щоби кріпив єго сили до дальшого панованя. Однак сегорічні роковини уродин нашого Цїсаря мають незвичайне сьвітле значінє, бо припадають в ювілейний рік 60-літнього Єго володарства. Шістьдесят літ в добрій і лихій долі, проведених в житю звичайного чоловіка, се вже незвичайна річ, а якуж вагу, яке значінє має шістьдесят літ володарства у великій монархії з так різнородним населенєм що до віри, народности, звичаїв, національних, політичних і культурних відносин? Якаж тут превелика одвічальність, які важкі обовязки в кермованю державою, з котрою звязана доля і щастє мільонів народів!

Отже під батьківскою рукою цїсаря Франц Йосифа зросла і розвинула ся Австро-угорська монархія з самовладної держави в конституційну, оперту на найширших основах всенародної участі. А хоч в тім розвитку перебула монархія і в ній поселені народи не одну важку і грізну хвилю, одначе з усіх тих трудностей і злиднів вийшла побідно обновлена і скріплена, так що нині стала бажаною і могутною союзницею посеред європейських держав. Не тільки в справах самої монархії, ві управи і межинародних відносин внутрішних став рішачим голос нашого Цїсаря задля признаної загально єго добротливости і незвичайного довголітнього досьвіду, але європейські володарі і державники звертають ся з великою почестю, незвичайним поважанєм і признанєм о раду і піддержку того, котрий з такою невсипучою трудолюбивостю, любовію і дбалостю кермує долею монархії і поселених в ній народів.

Великодушности нашого монарха завдячує наша держава, що до участі в державних справах покликані найширші народні верстви, котрим з єго волі і задля єго печалиности одобрю народів єму підвладних уможливлено доступ до просьвіти, науки і горожанських прав. Ті народи завдячують отже свої відродини, свій поступ і розвиток справедливому правліню Єго Милости цїсаря Франц Йосифа і в будучині покладають свої надії на дальше Єго благодійне володарство.

Русини більше всіх завдячують чо-

то, заносить руский нарід з щирого серця горячі молитви благальні, щоби мир і згода, котрих так щиро бажає наш Володар, запанували в єго державі, щоби розцьвіт і могутність держави стали єму відрадою і потїхою в глибокім єго віці та щоби Господь-Верхотворець продовжив єму житя, кріпив єго сили і здоровлє на

Многі і благі літа!

Перша гостина цїсаря у Русинів.

Шістьдесят літні роковини володарства і величне сьвято уродин нашого Монарха насувають всім Русинам милі спомини так тісно звязані з іменем цїсаря Франц Йосифа, про перший побут Єго між Русинами і власноручні закладини угольного каменя під будову Народного Дому. Для віднови в тямці учасників і для відома сучасного молодого покоління наводимо при сій нагоді опис сеї події.

В році 1851. обїздив цїсар Франц Йосиф Галичину а 16. жовтня прибув до Львова. Сей побут монарха в нашім краю і у Львові записаний золотими буквами в кождім рускім серцю. При сій бо нагоді положив цїсар Франц Йосиф угольний камінь під будову руского Народного Дому а тим самим підвалини до просьвіти і народного житя Австрійских Русинів.

Львів пристроїв ся сьвяточно на приїзд Цїсаря а в городецькій улиці виставили Русини триумфальні ворота, украшені синьожовтими і чорножовтими хоругвами і лентами з написом: „Многая літа Франц Йосифу!“ День був гарний. Сонце сияло ясно на голубім небі, воздух стояв тихо — все якби в торжественнім настрою вижидало рідкого, дорогого гостя. О 2-ій годині вїхав Цїсар серед вистрілу пушок, гомону дзвонів і веселих окликів численно згромадженого населєня до стародавньої столиці князя Льва.

В два дні опісля, 18. жовтня відбували ся торжественні закладини руского Народу Дому. Є. В. Цїсар дарував був

ловіколюбивій руці великого Монарха. Не мавши ні звідки просьвітку, не бачивши нігде надії, помочи і справедливости, дійшли були майже до повного занепаду народного і просьвітнього. Одначе инакше було написано Провидїнем. В Австрії під Габебурским скиптром пробудив ся руский нарід з вікового занепаду і занедбаня домоного житя. А від шістьдєсяти літ під великодушним володарством цїсаря Франц Йосифа починає розвивати ся поруч инших культурних народів і доходить до повного зросту і розвитку. Ювілей 60-літнього володарства нашого Монарха дає також погляд на наш національний і культурний зріст, розвиток і поступ. Тимто сьвяткуючи нинішнє величне сьвя-

львівським Русинам згарища колишнього університету (найвищої школи) і старого костела (де містився давнійший університетський книгозбір), щоби на тих звалищах Русини могли оснувати огнище своєї рідної просвіти і прагднього обряду і плекали та розвивали свою рідну мову; щоби убога руска молодіжшкільна могла мати безплатне приміщення і догляд для покінчення наук; щоби руска народна пісня гомоніла в рускім театрі а рускі письменники находили там підмогу і заохоту до праці для свого народу.

О пів до десятої в ранці приїхав Цісар в синім генеральським мундурі, окружений найвищими достойниками світськими і військовими, щоби положити угольний камінь під Народний Дім і другу міську церкву руску. На се торжество приладжено камінь від сторони гетьманських валів і в тім місці, куди тепер тягне ся улица Корніякта (славного добродія Успенської церкви), між Народним Домом а другою мійською церквою. Коло того уставлено трон для Цісаря, а дальше престіл для відправи богослужена. По середині находив ся угольний камінь в проломаній стіні. На се торжество явились єпископи рускі Григорий Яхимович і Іван Бохеньский, обидві рускі капітули львівська і перемиска (крилошани), члени Ставропігійського Інсттута і Головної Рускої Ради, багато руского духовенства і народу навіть з подальших сторін.

Коли Цісар зближив ся до свого трону, окружений рускими достойниками, промовив приязно в голос по німецьки: „Тут я між моїми Русинами“. Настала торжественна тишина, а голова комісії для будови Народного Дому, крилошанин у св. Юра, Михайло Куземек й, повитав Цісаря в імени руского народу. Відтак відчитано грамоту засновин Народного Дому, котру підписав Цісар а руский хор відспівав під ту пору пісню: „Господи, силою Твоєю возвеселить ся цар і о спасенні Твоєм возрадуєть ся зіло“. По богослуженю зійшов Цісар з трону, приступив до угольного каміня, в котрім зложено грамоту, власною рукою наложив тричі вапна і тричі ударив молотком в камінь а хор відспівав „Многая літа!“. Наостанку переглянув Цісар пляни будівлі Народного Дому і другої мійської церкви і прийняв на памятку стишок, котрий роздавано всім присутнім. В сім стишку поет вложив в уста Цісареві сі гарні і правдиві слова:

„Ви мої діти! В моїй короні
Ви моє красне світило;
В моїй гостині ту межі вами
Мені так любо і мило.
Я вам в незабудь на тій землиці,
Що вас як мати плекає,
Сей кладу камінь, най з него сві-
[тлість]
Попід небеса сияє.
Най з него зросте гарна палата
Для вас у щастю свободнім;
Як ясна зоря хрест най засьвітить
На Рускім Домі Народнім,
Земля ся стелить цвітом на весну,
Бо гріє го сонце небесне:
З руки моєї, дітоньки! для вас
Новее племя воскресне.

В тім домі буду ваші діти
Як тато до себе приймати,
А як поверну, будете мене
В тім Домі вашім витати“.

Зі Львова вертав домів Цісар Франц Йосиф на Самбір, де єго повитали тамошні Русини та зложили щирю подяку за опіку над будучою рускою інституцією. Цісар промовив до рускої депутації стими памятними словами: „Я рад, що положив угольний камінь до будучої просвіти Русинів. Русини визначали ся усе ладом і преданністю. Я дбаю, щоби подвинути руску народність“.

Така ласкавість і прихильність нашого Монарха до руского народу, щедрі дари Є. цісарської Милости і цісарської родини та жертволюбність руского народу ввели в житє гадку щирих руских народлюбців. Нині красує ся величавий Народний Дім, побіч него друга мійська церква руска а весь руский нарід горячо бажає, щоби та богата і величава інституція руска сповняла як найточніше призначенє, вказане їй першими народлюбивими основниками, та щоби друга мійська церква причинила ся до світлости руско католицького обряду.

АНАТОЛЬ ВАХНЯНИН

Матеріяли до політики Русинів від часу так званої „нової ери“.

(Дальше).

„Якіж були наслідки проголошеня нової програми? На зборах „Народної Ради“ у Львові висказали ми наші постуляти. Сі постуляти обговорено і ухвалено вже перед тим в рускім клубі соймовім, в якім ще засідали „тверді“. Ми не зрекли ся проте віяких прав при „новій ері“ і тому не може бути мови про яку небудь абдикацію. Акція мала розвивати ся в сей спосіб:

Деякі постуляти мали бути предложені правительству краєвому, деякі центральному, але в січни 1891 заскочили нас вибори до державної ради.

Чи від дня 25. падолиста 1890 року (зложеня декларації) змінило ся правительтво і Поляки супроти нас Русинів?

Не дасть ся заперечити, говорив пос. Романчук, що система правительства супротив нас трохи змінила ся. Нам полегчало. А Поляки бодай о стілько поступили нам, що краєвий виділ приймає рускі письма і пише до руских сторін по руски фонетичною правописею.

Прийшли вибори. Правительство сказало: „Треба вибори перевести так, щоби Поляків не зразити. Намісник, гр. Бадені хотів посередничити. Але Русини воліли самі порозуміть ся через делегатів з польським, центральним комітетом виборчим. З рускої сторони вибрано 4 делегатів: Романчука, Чапельського, Барвіньського — з сторони митрополита делеговано митрата о. Туркевича. З польської сторони були делегатами: Поляновский, Дембовский, Гневовш і Ян Стадницький

Делегати сі рішили:

1) В краєвих справах мають оба клуби (с. є. руский клуб в державній раді і „koło polskie“) порозумівати ся через парламентарну комісію.

2) Належить, по змозі, оминати в державній раді спори між обома народами, але се не обмежує руских послів, щоби они упоминали ся в парламенті о національні потреби і права для руского народа.

3) Рускі делегати домагали ся від польского центрального комітету для Русинів десять послів, або десять виборчих округів без польских соитг-кандидатів, однак в сій справі не прийшло до порозуміня.

„З сего виходить — заключив Романчук, — що рускі послы не мали ніяких зобовязань (?) супротив Поляків. А супротив правительства зобовязали ся они лише о стільки, що прярекли не виступати проти правительства в справах „есенциональних“.

„Польский, центральний виборчий комітет (на єго чолі стояв князь Адам Сапіга) зробив відтак пресию на краєве правительтво в сім напрямі, щоби при нових виборах до державної ради вийшло як найменше руских послів. Він хотів дати нам лише 5 крісел польских, а вибрати таких послів, якими були давніше Мандичевский, Сінгалевич та Охримович. Але правительтво (гр. Бадені) уперло ся і довело до того, що вибрано 7 руских послів: Барвіньського, Романчука, Мандичевського, Брильського, Охримовича, Телішевського і Підляпецького. В деяких виборчих округах виступило правительтво против руских кандидатів, як в Бучачи, Бережанах, Гусятині... Се правда!“.

„Заходять тепер питанє: Чи було би ліпше Русинам, якби сеї акції не починано? Я вичислю користи, які поплили для нас з сеї акції:

- 1) Ми позискали для себе всіх руских єпископів;
- 2) Правительство займає супротив нас вже инше становище. Оно пересвідчило ся, що ми не радикали, що не гравітуємо до Росві і що ми старонництво поважне, національве;
- 3) І Поляки стали в дечім в політиці для нас приязнішими;
- 4) Руска справа стала голосною;
- 5) Число руских послів в державній раді збільшило ся;
- 6) Ми стали партією, з якою правительтво офіційально трактує;
- 7) Ми можемо тепер організувати ся;
- 8) Маємо 7 послів народовців;
- 9) Маємо можливість виступити з нашими народовецькими ідеалами перед ареопаг Європи;
- 10) Ми розрухали ся, а що найважійше, між нами щезла апатія;

А які є наші страти, або негативні сторони нової політики?

1) Роздор між Русинами. Ми втратили приязнь „твердих“. Але чи та приязнь була нам ксли-небудь щира? Я думаю, казав пос. Романчук, що уміренностию позискаємо повно для себе „умірених твердих“. Не позискаємо фанатиків і не хочемо приєднувати для себе платних агентів.

Без т. зв. „нової ери“ були би ми дістали т. зв. „митрополитальних“ попів, як се було при останних виборах до державної ради. Система правительства, нам ворожа, була би поновила ся на дальше, а і загальна апатія була би остала між Русинами-народовцями.

Остає ще питанє, казав пос. Романчук, як поступати нам на будуче? а) на верх, б) у внутрі?

Що до точки а), то послам руским треба в державній раді виступати бодро і сміло. Але спосіб сих вступів не дасть ся нині з гори означити, тим більше, що ситуація у Відни неясна і непевна. Але се вже нині можна рішити, чи рускі послы мають вступити до клубу Гогенварта, чи мають йти разом з Поляками як з правительственною партією, чи з Німцями? Найліпше було би, якби всі

1) Додатиб, що небавом по довірочних зборах відбула ся перед виїздом на засіданє парламенту (в цвітні) у намісника умова між презесом польского кола, Аполінарим Яворским, а Барвіньским і Романчуком. Романчук жадав заступства у всіх комісіях, на що Яворский згодив ся. В дійсности рускі послы засіли в 19 комісіях. Гляди „Руска справа въ рокахъ 1890-94“. стр. 22. Прим. автора записок.

посли, соймові і парламентарні, зіхали ся і над сею справою спільно нарадили ся.

У внутрі — треба нам передовсім організувати ся, скликати віча в поодиноких повітах, а в літі с. р. скликати до Львова зїзд нотаблів.

(Дальше буде).

Політичний огляд.

Побут короля Едварда в Фрідріхгофі і в Ішлю обговорює все європейське дневникарство і приписує зустрічі трьох монархів незвичайне значінє. Nord. Allg. Zeitg. зазначає, що зустріч між королем Едвардом а цїсарем Вільгельмом виявила, що на обопільних взаєминах не тяжать політичні ріжницї та що европ. держави здержують ся від усякого вмїшання у внутрішні справи та подїї Османської держави і відносять ся прихильно до нового перестрою конституційного. — Отся заява органу німецького канцлера вказує, що напруженє між Англією а Німеччиною злагідніло і починає втихомирювати ся.

Так само англ. дневникарство, між иншим Evening Standard, зазначає, щоб обміна гадок поміж володарями двох германських держав і їх дипломатичними кермаичами розвіяли недовіре і заостренє, яке було витворило ся в останніх часах між Англією а Німеччиною. З розмови з королем Едвардом впевнив ся цїсар Вільгельм, що нема думки про відокремленє і обсаченє Німеччини.

Сї погляди потверджує також французське дневникарство. Siecle висловлює конечність порозуміння між Англією а Німеччиною, до котрого приступилаб також Австрия, а Liberté зазначає, що розмова, яку буде мати король Едвард в Марїєнбаді з міністром Клемансо, має намір донести до порозуміння поміж европ. державами. Порозумінє, осягненє між монархами що до перевороту в Туреччинї, став певною порукою мирного настрою монархів. Journal des Debats запевняє, що европ. порозумінє що до орієнтального питання, розстрове зимою, тепер скрипило ся в Ішлю. Поважнє положенє на близкїм Сходї вимагає, щоб європейські держави удержали між собою порозумінє для обезпеченя загального мира.

Справа велико сербского

заговору, на котру брошура Настича Ѓіпале кинула яскраве свїтло і спричинила слїдство ведено з ним в Загребї і численні увязненя Сербів, викликала заяви сербского правительства, котре вибирає ся всякої участі в сїм заговорї і намагає ся доказати, що між сербск. капітаном Ненадовичом а королем Петром нема ніякого посвояченя і що участь Ненадовича в вироблюваню бомб не є певна. Душан Попович, посол угор. сойму, котрий підняв ся оборони увязнених Сербів, заперечує, начеб самостійнє сербскє сторонництво мало революційні наміри і що не було ніякої основи до вязненя Сербів. Нинїшне правительство (бар. Равх) в Хорвації зробило з мухи вола, щоб мати привід до виїмкового поступованя і представити себе спасителем держави. Крім того числило загребскє правительство на се, що вязненє Сербів викличе переполох між Хорватами і відчужить їх від Сербів. Але в тїм завело ся, со Хорвати знають, що бар. Равх зараз признав би Сербів найльояльнїйшими горожанами, колиб лише почали попірати єго політику. Вязненє Сербів нанесло лише шкоду мадярській справї, бо розбило мадярско-сербску приязнь і пошкодило мадярским независимцям, котрі заключили союз з Сербами.

Новинки.

— Календар. Ві второк: руско кат.: Евсигнїя; римо-кат.: Єлени к. ш. — В середу: руско-кат.: Преобр. Р. Н. І. Хр.; римо-кат.: Бєвїгнї Д.

— Фестин в Жовкві. Здавало ся, що задля невогоди треба буде знова відложити заповіджений на вчерашню недїлю народний фестин в Жовкві та втратити кілька сот корон передвступних видатків, яких спора пайка припадала на задаткованє окремого поїзду зі Львова до Жовкви. Але на щастє хоч було хмїрно, дощ не падав, а вечером навіть гарно випогодило ся. Мимо нелевної погоди поїзд зложений з 10 вагонів заповнив ся битком Русинами зі Львова, з якими їхала малехівска орхестра і Соколи з Ляшок мурованих. В Жовкві на стації уформував ся похід кількадесятюх умундурованих Соколів зі Львова, стягу Соколів з Ляшок, з орхестрою на передї пішов улицями міста, супроводжений тисячами народу, вступив по дорозї до церкви, а

звідтам по відспіваню „Тебе Бога хвалим“ помашерував до ліска на „Гараю“, де відбував ся фестин. З програми фестину дуже подобали ся вправи хоруговками Соколів з Ляшок і вправи топїрцями львівських Соколів, під проводом п. Ів. Ігната. Томболя, гарні вигранї на льоси, товариські забави при двох орхестрах, жовківській і малехівській, чудове місце фестину полишать ся довго в памяти фестиновцїв і комітету, який уторгував поверх пів тисячі корон. В довгїй памяти полишить ся учасникам фестину також хулїганство жовківських вшехлопаків, які на залїзничїм двірци перед відїздом прогулькового поїзду пробували урядити напад на львівських гостей, кидаючи колами зі штахетів, котрі потїм відбили ся болїсно на їх власних плечах. Сей перший удатний виїзд львівських Русинів окремим поїздом на народнє свята поза Львів повинен бути заохотою до дальших того рода прогульок і манїфестацій.

— Орган д-ра Трильовского падькає тепер над бідними Стопчатівцями і пише: „Справа процесу д-ра Дудикевича з Стопчатівцями покінчила ся тим, що віденський суд затвердив вирок. І Стопчатівцї будуть сидїти місяцями в тюрмі в Станиславовї і мусять заплатити всі кошти. Бідні селяни находять ся майже в безвихіднім положеню. Хиба свїй останній кусєнь землі продадуть, щоб покрити кошти. Їх положенє повинен відчути кожний, кому на серці лежить добро братів, та повинен поспїшити ся з помічию рукою. Добровільні датки на Стопчатівцїв будуть оголошуванї в „Громадскїм Голосї“. На цїм місці звертаємо ся і до товаришів в Америцї, котрі віколи не відмовляли помічної руки“. — Цїкава річ, чи може їм тепер др. Трильовский, котрого проводови они завдячують своє сумнє положенє?

— Дощі і шкоди. З Ярославщини пишуть нам: Біда велика заповідаєсь... Граду вправдї в нас не було, за те дощі які довше чим місяць майже безпереривно тревають понищили всі засїви хлїборобскї. Жита ще до половини селяни зібрали з нив своїх, а і ті по части в полукївках покїльчились, а солома почорніла і до пашї не придатна, а шож доперва говорити о пшеницї, ячменю, вїсї, гречцї та сїї; майже всьо погнило по полях. Люди ломлять руки і падькають. Тепер же бульба і ярна гниє внаслідок злив. Трудно о погоду, голод і нужда заповідаєсь крайна, в містах і місточках, ба навіть і по селах всьо подорожило, худоба дешевїє; в зимї тиф пятнистий, в лїтї шкарлятина і невогода відбирають в людї віру в можливе житє. Правительство дає дуже малу запомогу (маленьку знижку в податках) сьміло можна сказати,

Матеріали до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 120.

Лист Із. Воробкевича до Осипа Барвіньского писаний 10. II. 1869.

(Дальше).

За „Правду“ я ще за торїк 2 р. вивинїв, а за сей рік ще нічого незаплатив, извини мене, милїй брати, передь редакцією. Сего року мусїв я мою хату, котрумь купив, виплатити и тому, аж соромь менї, не платив. У Априлю все залагожу. Сего рочне 1. число Правди не доставим, а зь торїчних чєсєль бракують менї дуже много, а особливо ті, коли я у Відни був, томужь неможу и дата книжку до справи.

И туть заснувалась руська Бєсїда; по плодах її бачити будимо, які засади она на умї має. У маю зачне вїходити ту єї органь и я дуже тїшивби ся, щобь зь него якієсь люде стали. Для повістей и поезїй позостала наша мова, Правопись є етимологїчна. Якь буде варт, та буду тебе и другїх просити, нась спомогати.

Уклонись відь мене твоємь братямь и моему и усї громаді и знакомимь.

Бувай адоровь и не забуйвай твого щирого друга

Данила.

10. фєвр. 1869.

До листу доданї лїричні поезїи: 1. Над ставочком луна висить, друк. Правда 1869, ч. 8, — 2. На лєвадї лєн дрібнєнький, 3. Чом, дїдусю, завімїла, 3. Проминуло і зачуло — друк. Правда, 1869, ч. 8, — 5. Коби мати сильний голос і 6. Вже погасли лєні зорї).

Ч. 121.

Лист Григ. Воробкевича до Ол. Барвіньского.

Львів 3/15 Лютого 1860.

Мїй друже єдинїй!

Силуєте мене, мїй друже, невдячнимь бути — а невдяка великій грїх і безчєстїє, та дарма, невдячнимь мушу бути, бо не вь станї и подякувати Вамь достойно за Вашу ласкаву память и за Ваше сердєчне пошаноуваньє моеї малоззначної особи. Та коби то хотя проти Вась, мїй друже, невдячнимь буди Ви би яковсь то покрили широкимь плащємь хрїстїанської любови, а то принуждаєте мене єще до невдяки проти незнакомїх менї Панївь гг. Лукаковского і Ганковїча. Возміте же на себе і сєй мїй грїх (бо мої дурні думи вєялисте вєже на себе) и подякуйте відь мого имени Вамь такі самимь і помянутимь Панамь щирєнько, якь тїлько змога.

Пишите про якієсь тамь романь Івань Підкова, будь то би я єго хотїв написати; щирю правду Вамь говорю, шо я не знаю, відкїля та вїсть єя взяла, бо памятаю тїлько то, шомь оть комусь тамь виразивь: „Івань Підкова давь би ся на добрій романь обробити“. Якь Ви могли вїрити, мїй друже, шось подобного. Та Ви дуже добре знаєте, шо мєнї вїршє одєнь тяжко написати, а не то історичний романь, бо я борю ся єь мовою русковь і знаю дуже добре, шо і не поборю, а дурнє писати, шкода часу. Вїсть та такь дуже ся разпространила, шо майже всі очікують відь мене історичний романь: Івань Підкова — а я якь не думавь про то, такь не думаю. Але разомь тяжко менї Вась, мого друга єдиноєго, завєсти — і тїлько — видить Бїгь — Вась ради — озму ся до нещасного того романа, скоро збору гдєякі матерїали; але тїлько підь тимь условїємь, шо аркушє за аркушємь повандрує до Берєжанївь вь гостину на переглядь.

Читанка моя спочиваєть вь столї до половини нїби то готова, але страшнє зла, бо я немаю охоти для хлопцїв голову собі бити, до того треба психологїя и педагогїя — а вь мєнї того дасть Бїгь. На щастьє і Конвєсторь мовчить, — відай забудь.

Бувайте тимь часомь здоровєнькі и не забуйвайте на Вашого приятєля

Гр. Воробкевича.

жадну майже, хоч комісії їздять по селах та оглядають шкоду. Оттак представляє сумний стан нашого малоземельного, а багатого хіба в діти хлібороба в нас в Мясніші новім, та і по сусідніх селах Ярославщині і Любачівщині, як зачуваємо; прийде від неодолюму бідоласі примирати в зимі з голоду та з холоду, бо не буде за що купити зерна і топлива. От і нині приміром цілий день лис дощ, мов з небра, як люди кажуть. біда тай годі. Одна надія ще в Бозі. — *О. П. А.*

— **Господарські вісті з України.** Скотарство на Волині останніми часами дуже занепало, породи здрібніли, й тепер селяни воліють купувати коней, ніж волів. Коні також здрібніли, проте ціни стоять дуже високі. Пара найвищайших селянських скап продає ся тепер по 50—70 карб., тоді як у 70-х роках за пару середніх робочих коней платили 15—18 карб., у 80-х роках — 25—32 карб., а в 90-х роках — 40—45 карб. Така дорожнеча примушує багатьох селян зовсім зрешти ся думки мати в своїм хазяйстві коней або тим паче волів. З другого боку, число знову куплених коней не відповідає числу проданих селянами волів, що знов свідчить про занепад скотарства на Волині. — Урожай хмелю на Волині має бути дуже гарний. Ціни на хміль: 8—10 карб. за пуд, хоча се залежить від скупщиків, які змовляють ся поміж собою і устанавляють ціни. — Плянтації картоплі в Полтавщині з кожним роком захоплюють більші частки землі, витісняючи зерновий хліб. Особливо се помітно в тих районах, де стоять горальні. Тепер деякі заводчики дають задатки в 25—30 карб. на десятину землі під картоплю для заводів; найменша одиниця поля, під яку дає ся задаток, то 1/2 десятини землі. Для дрібних господарів такі задатки являють ся дуже корисно допомогою в їх мізернім бюджеті.

— **„Зеркало“.** Гумористично-сатиричний двотижневник „Зеркало“, видаваний у Львові, по довшій перерві зочав знова виходити. Останнє подвійне число вирізняє ся від попередних добором змісту, порушаючи много справ біжучих. Видавництво „Зеркала“ упрямилнило від тепер передплату в той спосіб, що не чистить її за час, лише за видані числа, рахуючи за 24 числа 8 К, за 12—4 К і т. д. Адреса редакції і адміністрації: Львів, ул. Академічна 8.

Оповідки.

— **Репертуар львівського руского театру в Снятині.** (Сала власна коло п. к. суду). Початок 7 1/2 веч. Білети продає Народна Торговля. Віторок 18. с. м. „Галья“ опера в 4 діях Монюшка. В середу 19. с. м. „Лісові квітка“ конурсова комедия в 4 діях Яновскої.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

В Черногору!

Лопушна над Білим Черемошом 18. 8. 1908 р.

Четвертий день зачав ся ще більшою слотою, чим всі попередні. До полудня годі було дочекати ся погоди. Доверва около 12. години ми могли вийти зі Сторонця і рушити в похід. Після первісного пляну ми мали їхати славами (дарабами) аж до Дихтинця а звідти іти верхами до Довгополя. Слави того дня однак не відходили, проте за порадою нашого господаря та Гуцула-провідника ми змінили плян і рішили перейти відразу верхами в долину Білого Черемоша. Провідник наш зажадав за переведене 4 К, а коли ми зачали інформувати ся, чи се не є за багато, наш Гуцул відійшов до дому, щоби собі ще щось на дорогу взяти і... більше не вернув. Ми рушили отже самі орієнтуючи ся після маш

Зараз за Сторонцем вийшли ми на ґруню Гробище (962 м.). Тут у якоїсь старої Гуцулки випили по порядві порції молока і рушили далі. Досягнувши вершка Гробища ми перейшли на другу сторону горба, минули не-

великий плай і вступили на стежку, що веде на верх Бервінкової (1204) і полученний з нею Максимець. Дорога страшно стрімка, але так гарна, що тяжкий труд оплачує ся вповні. По обох боках, як далеко засягне око, розложени навкруги гори, покриті лісами й полонинами а під ногами з обох боків вузні і ширші, глибокі і плитші долини гірських потоків, яких ленти полискують здовж долин немов срібні нитки, що вяжуть в одну цілість всі фалди зложених навкруги гір. На величезній половині Максимця годі було орієнтувати ся серед цілої сіти перехрестних стежок. Тому ми вступали по дорозі до кількох колиб і хат побудованих на горбі — з тих одна подобала скорше на досить великий фільварок як на літне мешкане годівця худоби — і за кожним разом справлені ввічливими Гуцулами трафляли на властиву стежку та посувались жваво серед високих трав покритих густою росою наперед. А треба було квапити ся, бо від сторони Черемоша сунула недалеко над на шми головами зловща, чорна хмара грозячи ґрам і їх мешканцям ґрами та лискавами, які від часу до часу осліплючим блеском неначе її переколювали.

Тут можна було заобсервувати цікаве явище. Ми стояли на вершку Вітчина (1344 м) — віднозі Максимця — освітлені вповні западаючим сонцем, а зараз сусідній горб Чорний Діл і всі доохресні горби та долини позбавлені соняшного світла, потапали в чорній, понурій тіні, перериваній від часу до часу червоним блеском лискавок. Було в тім контрасті тільки краси і грози, що ми хоч загрожені тою хмарою придивлялись її грізній інвазі добру хвилину. Доперва коли бічні хмари зачали і нас накривати, ми з цілою можливо найбільшою покванністю зачали спускати ся по стрімкій похилости в долину потоку Стрефенське (737 м.). Дощ хоч невеликий досягнув нас однак в середині дороги і ми вже далше не мали чого втікати. Наші пелерини, чоботи і вбачайте ш. читачі, штани, так вже перемокли від дощу, що нас злавав в полудне в полонині Максимця та від роси, що коли сей третій дощ докінчив нашого змоченя, нам вже стало байдуже, чи на нас дощ паде чи ні, бо в чобатах вода хляпала, так чи сяк, одяг до нас прилипав, а вода за карк ляла ся, що ся влізло. Зійшовши на діл в місцевости Лопушна ми передовеім довідали ся, що вода зірвала кладку, а міст — о скілько его вода пошанувала — знаходить ся о два кілометри в гору Черемоша. А нам треба було конче дістати ся до корчми, що стоїть на лівім так званім Гуцулами ладкім боці Черемоша, щоби хоч троха осушити ся і бодай як небудь голову притулити.

(Дальше буде).

Телеграми

з дня 17. серпня.

Берлін. Помер ту Фридрих Павльз, знаменитий учений і філософ.
Петербург. Від 8. до 14. с. м. занедужало в Росії на холеру 570 осіб, а 260 померло.
Загреб. Вчора ухвалено на зборах сторонництва Старцевича острый протест проти великосербської пропаганди, а потім демонстровано в місті проти Сербів.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ.

Готель, реставрація і карярня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 17. с. м.: Станислава і І. дль Геруса, Цеблів; др. Мих. Новаковский, Богородчани; Маріян Якимовский, Станиславів; др. Вол. Чачковский, Гогоденка; Теофіль Яриморич, Ходорів; Р. Звонинський, Болехів; В. Слюзар, Самбір; Евг. Гвоздецкий, Бібрка; М. Захаржевич, Радимно; Ом. Дольницький, Баворів; К. Посацкий, Кавчійкут; др. М. Френкель, Журавно; Вол. Трусевич, Судова Вишня; Дм. Білас, Бяла; Олекса Сисак, Сокаль; Лев Шехович, Львів; Ів. Пласкач, Борислав; Ром. Заячківський, Делятин; Ів. Ференч, Чернівці; Наталь Хоміцкий, Сокаль; Зенон Дрималик, Станиславів; Ів. Рибчук, Долина; др. Теодор Яців, Камінка струм.; Лев Станішевский, Витків; Л. Срока, Тернопіль.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всяких річий домашних і господарських, збіжа і паші против шнід від пожара.

Шкоди ліквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростю. Опішка шнід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодовань в сумі вісім і пів міліона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 виносили по 10 проц.

Банк красвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Щадница в Перемшлі приймають поліси „Дністра“ при уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ в Краківскім Товаристві.

Агенції „Дністра“ находять ся в кожнім місті і в многих селах; там, де еще не робить инший агент „Дністра“, можуть письменні селяни старати ся о уділенє агенції. До тепер заробили агенти 1.142.108 корон провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,003,364 —
„ резерви премій	„ 613,720 —
„ спец. на звороти	„ 50,939 —
„ на ріжницю курсів	„ 3,437 —
„ резерви спеціальної	„ 35,000 —
„ емерит. урядників	„ 218,364 —
инші фонди заосмотреня	„ 40,000 —
Разом сума	К 1,964,824 —

Селяне! асекуруйте ся від шнід огневих!

Кураційний і столовий виноград найкрасшої якости, щоденно свіжо зриваний, 5 кілограмова пачка franco 3 К 50 сот.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

(9—12)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафінах, торговлях і крамницях лише туюк і паперців з першої галицко-рускої фабрики Евгена Білінського в Збаражжю.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по свьячениках.

Держім ся покликку:

Свій до свого!

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Бракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Пустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рава рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10†
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночи
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:03	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Пустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рава рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35†
Янова	6:58	9:15	1:35†	3:35	8:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35†
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди ідучі лише в неділі означені †.

